

Remissvar: Ett starkt straffrättsligt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer SOU 2016:70

Unizon är en idéburen riksorganisation som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer samt andra stödorganisationer som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld. Jourerna arbetar med stöd, skydd, prevention och påverkan utifrån en kunskap om våld, genus och makt.

Unizon välkomnar att lagen gällande människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer ses över och stärks. Unizon tillstyrker samtliga förslag som utredningen lagt fram. Se särskilt kommentarer nedan.

3.7.2

Unizon välkomnar särskilt det förtydligande som utredningen gör gällande kravet på maktförhållande, som utredningen menar att domstolarna gjort till praxis, och som har kommit att verka som ett fjärde rekvisit i rekvisitet otillbörligt medel. Unizon håller med utredningen om att detta är mycket problematiskt då fokus flyttas från gärningsmannen till brottsoffrets situation och brottsoffrets eventuella relation till gärningsmannen.

3.7.6

Unizon anser att förslaget om att utvidga bestämmelsen om att den som vidtar en handelsåtgärd mot en person som inte fyllt arton år ska dömas för människohandel till att gälla även om gärningsmannen inte insett brottsoffrets ålder men varit oaktsam till att denne kan vara minderårig, är bra. Förslaget är välbehövligt och innebär en viktig ändring.

3.7.7

Unizon vill särskilt betona vikten av de åtgärder som utredningen föreslår i 3.7.7 (s 184) och vill lyfta fram betydelsen av att ge ett ordentligt och långsiktigt skydd och stöd till offer för människohandel för att säkerställa att de orkar genom hela rättsprocessen samt kan få ett fungerande liv efter processen. Det är särskilt angeläget att se till att skyddet och stödet i form av tillfälliga uppehållstillstånd utökas till att omfatta personer som misstänks vara utsatta för människohandel även om en förundersökning inte inletts. Utredningen lyfter en rad brister i hela den rättsvårdande kedjan gällande dessa brott. Många åtgärder handlar inte om lagtekniska problem utan om tillämpning samt kunskaps- och resursbrister. Det är av yttersta vikt att dessa problem åtgärdas snarast.

4.7.1- 4.8.1

Unizon tillstyrker att ett särskilt straffansvar för utnyttjande av personer som befinner sig i nödläge införs.

5:6

Utredningen bedömer att de straffskalor som finns gällande människohandel och koppleri är väl avvägda och föreslår ingen förändring. Unizon anser dock att det bör utredas om inte minimistraffet för brottet koppleri, som idag är fängelse i lägst 14 dagar, ska höjas. Koppleri är ett allvarligt brott med allvarliga konsekvenser för de som utsätts. I övrigt tillstyrker Unizon utredningens avvägning.

I övrigt vill Unizon poängtera vikten av nationell samordning på detta område med operativt metodstöd till både myndigheter och kommuner i likhet med det ansvar som Stockholms länsstyrelse har idag.

Stockholm 2017-02-21

Olga Persson

Generalsekreterare Unizon

Zandra Kanakaris

Ordförande Unizon